

Природничі науки.

Піщита І.В.
(м.Донецьк,Україна)

МАТЕРІАЛИ ДО ПИТАННЯ ПРО АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА ЦЕНОПОПУЛЯЦІЇ КОВИЛИ ВУЗЬКОЛИСТОЇ У ЗАПОВІДНИКУ СТРЕЛЕЦЬКИЙ СТЕП

Е травні-червні минулого року нами проводились дослідження антропогенного впливу на ценопопуляції ковили вузьколистої у заповіднику Стрелецький степ. Вивчались вікова структура, щільність та ступені розвитку деяких морфологічних ознак особин у чотирьох ценопопуляціях з різним режимом охорони.

Отримані дані про діаметр дернини особин середнього генеративного віку /за структурою/ розподілені на три класи життєвості, що дає змогу судити про напрям розвитку ценопопуляції.

У барвисто-прибрежно-столово-вузьколистоквиловому ценозі з епізодичним випасанням середнє значення діаметру дернини становить 10.07 ± 0.41 см, переважають особини II класу /57,1%/, участь особин I і III класів приблизно рівна . Ценопопуляція характеризується низькою щільністю /1,57 шт/м² / і найнижчими показниками довжини листа / для особин генеративного періоду-81,33-87,96 см. Товщина шару опалу на цій ділянці становить 3,1 см, помітно розвинений чагарниковий ярус.

На ділянці з режимом абсолютного заповідання /АЗС/ у барвисто-безостолово-вузьколистоквиловому ценозі в середньому діаметр дорівнює $9,63 \pm 0,36$ см, також переважають особини II класу /50,0%/ . Деяка перевага чисельності особин III класу над особинами I класу вказує на слабо виражені процеси регресу . Ценопопуляція характеризується низькою щільністю /1,59 шт/см²/, децю вищою довжиною листа /94,25-99,54 см/ і найвищим шаром опалу /8,9 см/ .

Рослинний покрив ділянки періодично викопуваного степу представлений барвисто-квилістолистоїриїно-вузьколистотонконогово-вузьколистоквиловою асоціацією з добре розвиненим чагарниковим ярусом . Середній діаметр дернини становить $8,28 \pm 0,36$ см. Переважають особини III класу /40,0%/ . II та I класи, відповідно, мають 36,0% і 24,0% . Такий розподіл за рівнями життєвості вказує на регресивність ценопопуляції . Характерна висока щільність /11,1 шт/м²/, найбільша довжина листа /98,36-103,0 см/ та шар опалу товщиною 6,3 см., що утворився в останні роки через порушення режиму косіння . За літературними

даними і нашими спостереженнями, на цій ділянці відбуваються процеси сукцесійного характеру, що ведуть до зміни рослинного покриву .

Найвищий ступінь розвитку належить ценопопуляції ковили вузьколистої на ділянці схилу північно-західної експозиції без помітного антропогенного впливу /за літературними даними такі місцезростання були більше характерними для цієї ковили раніше, ще до організації заповідника/.

Незважаючи на дуже високу щільність /12,4 шт/м²/, у цьому ценозі середній діаметр середньогенеративних особин становить $11,27 \pm 0,26$ см . При помітній участі особин I класу життєвості /12,8%/ переживає II клас /58.3%/ . Ценопопуляція характеризується цілковитою перевагою у травості ковили вузьколистої, товщина шару опаду 6,4 см, довжина листа-91, 42-98,63 см .

Таким чином, найбільш сприятливими є умови, до яких вид природно пристосований. За умов антропогенного впливу, якщо основним показником вважати роль ценопопуляції в ценозі, сприятливим є режим періодичного викошування . Досліджена нами ділянка з порушеним режимом косіння цікава саме для спостереження сукцесійних змін, на що вказує і розподіл особин за класами життєвості .

Безрученко А., Гвоздяк Р.,
Карпенко В., Хижняк З.
(Київ, Україна)

ЧАС ЗБИРАТИ КАМІННЯ

Україна, що з'явилась на світ, як те тендітне немовля, що широкими очима дивиться на світ і прагне заволати на всі свої груди, бажаючи сповістити весь світ про своє народження, наприкінці ХХ століття нарешті стала реальністю для світу . Але, створюючи молоду державу та торуючи шлях до Європи та світового співтовариства, ми повинні з'явити собі, що світ ^{не}сприйме якусь потворну калічку з претензіями на оригінальність, але без власної самоповаги та без тих цінностей і надбань , що можуть бути покладені до загальної "духовної скарбниці" народів . Тож маючи на меті здобути собі гідне "місце під сонцем" серед світової спільноти, ми маємо раз і назавжди визначити свої пріоритети щодо національно-культурних шляхів розвитку нашої нації та невпинно йти цим шляхом, долаючи перешкоди, бо